

MűAkkvár

A Magyar Alkotóművészeti Közalapítvány havilapja

*Kulturális vidék-
fejlesztésről beszélt a szak-
miniszter*

5. oldal

*„Mindannyian és egyfor-
mán testvéreim vagytok“*

6-7. oldal

A modernség talánya

8. oldal

*A Tarfó semmi más, csak
kérdőjel*

14-15. oldal

Római miniatűrök

16. oldal

*Ismét látható a spanyol
gyűjtemény*

17. oldal

Karcpoétika

*„Nem hazaárulás, ha a magyar
kultúrviszonyok valakit nem
elégítenek ki. Sőt ez a legma-
gasabb hazafiság. Mert jelenti azt,
hogy ez országot a legnagyobbsz-
erűek között akarja látni az
ember. (...) Én európai
Magyarországért lelkesedek.“*

(Részlet Ady Endre: Nyilatkozat című
írásából.)

Forma és tartalom

Kettős célt fogalmaztunk meg januárban, a MAKtár indításakor. A művészek számára hasznos, „belső” információkat adó, az alkotók mellett a művészetkedvelő közönségnek is érdekességekkel szolgáló kiadványt szándékoztunk az olvasó asztalára tenni.

Az előbbiből óhatatlanul következik valamiféle „üzemi lap” jelleg, utóbbi pedig egy lényegesen tágabb kör számára készülő művészeti periodikát feltételez. Némiképp tanácstalanok voltunk, nehezen tudtuk elképzelni ugyanis, hogy a két funkció megférhet egymással. Az egyre nagyobb számban érkező visszajelzések azt igazolják, hogy nemcsak az alkotóművészek igénylik az információs szolgáltatást, hanem a nagyközönség is szívesen látja az új kiadványt. Erre reagálunk örömteli kötelezőségről.

Lapunk mostantól új formában jelenik meg. Célunk, hogy a MAKtár formájában egy igényes művészeti periodika képét mutassa, tartalmában pedig a művészek és a közönség igényeinek, elvárásainak is megfelelően. A későbbiekben is igyekszünk az alkotók számára fontos, hasznos információkat közölni, a belső információadó szerep tehát nem csorbul, erősíteni szeretnénk viszont a szélesebb körben is érdeklődésre számot tartó tartalmak megjelenését.

Lapunkkal kapcsolatos észrevételeiket, javaslataikat – ahogyan eddig is – köszönettel fogadjuk.

a főszerkesztő

MAKtár

A Magyar Alkotóművészeti
Közalapítvány havilapja

Megjelenik: **10 000 példányban**

Kiadja:

a Magyar Alkotóművészeti
Közalapítvány

Felelős kiadó: **Dr. Nagy István,**
a kuratórium elnöke

Főszerkesztő: **Gazdik István**

Szerkesztő: **Nemes Attila**
Szerkesztőségi titkár: **Gömöri Bea**

Szerkesztőség:

1055 Budapest, Báthori u.10.

Telefon: **06-1/428-5001**

Fax: **06-1/473-1613**

E-mail: **maktar@alkotomuveszet.hu**

Tördelés, nyomdai előkészítés:

Octopus Bt., Illés Zoltán

ISSN: **1786-7525**

A MAKtár digitális változata megtalálható a **www.alkotom.hu** címen.

Címlapon:

Antti Maasalo (Finnország) fényomblója
Írásunk a 13. oldalon.

Ünnepi kiállítás

A Magyar Alkotóművészeti Közalapítvány (MAK) 2005. április 11. és 18. között időszaki kiállítást rendezett székhelyén, a budapesti Báthori u. 10-ben található irodaépület második emeleti aulájában, a költészet napjának tiszteletére.

Kiállításunk koncepciójának középpontjában egy 20. század eleji „elfelejtett” szoba, az otfelejtett tárgyak képe szerepelt, s reméltük, hogy a látogatókon keresztül ez a szoba ismét megtelik frissességgel, érdeklődéssel, mintegy leporoljuk önmagunkat is.

A kiállítás anyagát a MAK műtárgykezeléséből válogattuk.

Gacs Gábor: Ady (grafika), **Janzer Frigyes:** Petőfi, Ismeretlen: József Attila, Ismeretlen: Csokonai Vitéz Mihály, Radnóti Miklós, **Borbás Márta:** Krúdy, **Szabó Mária:** Juhász Gyula, Mikszáth Kálmán, **Tamás Menyhért:** Magasban (esszé), **Illyés Gyula:** Egy mondat a zsarnokságról.

Pályázati felhívások

A Magyar Alkotóművészeti Közalapítvány a 15/1995. (XII. 29.) MKM rendeletben foglalt hatáskörében eljárva pályázatot hirdet az alábbi műteremlakás bérletére:

**Békéscsaba, Andrassy u. 2. III.em. 15. szám
(88 m² alapterületű, melyből a műterem: 38,8 m²)**

A műteremlakás előzetes egyeztetés után megtekinthető.

A pályázatok beadásának határideje:

2005. június 3.

Postacím:

**Magyar Alkotóművészeti Közalapítvány
1054 Budapest, Báthori u.10.**

A pályázat részletes feltételeit tartalmazó űrlap beszerezhető a helyszínen a műteremlakás megtekintésekor, vagy a Magyar Alkotóművészeti Közalapítvány titkárságán (1054 Budapest, Báthori u. 10. II. em.). A lakás megtekintése érdekében időpont a 06-30/670-2804-es, valamint a 06-1/428-5000-es telefonszámon egyeztethető.

Felhívjuk a pályázók figyelmét arra, hogy a pályázathoz kötelezően csatolni kell a művész részletes szakmai önéletrajzát, eddigi munkásságát áttekintő, legfeljebb 4-5 oldalas sokszorosított dokumentációt vagy nyomdai úton előállított katalógust, valamint a műterem használata során megvalósítani kívánt munkatervet. Ennek hiányában a pályázat érvénytelen.

A pályázatok elbírálására előreláthatólag 2005. június végéig kerül sor, melynek eredményéről a pályázókat személyesen értesítjük.

***

Pályázat a Magyar Alkotóművészeti Közalapítvány Szentendre Fő tér 20. számú ingatlanának művészeti célú hasznosítására.

Az ingatlan egy 308,0 m² összalapterületű pince + 2 szint + tetőtéri szintet magába foglaló főépületből, egy 28,0 m² alapterületű földszintes melléképületből és egy belső udvarból áll.

A főépület tető és zárófödém felújítása a közelmúltban megtörtént. A földszinten elhelyezkedő galéria kivételével az épület elektromos hálózatának, gépészeti rendszerének, burkolatainak, fűtésének stb. felújítása, illetőleg kialakítása szükséges a következő részletezettséggel:

Főépület

Pince : Elektromos hálózat felújítása, fűtési rendszer kialakítása, szellőzés felújítása, aljzat burkolat csere, oldalfalak felújítása, vizes helyiségek felújítása vagy megszüntetése, lejárati lépcső átalakítása.

I. emelet: Elektromos hálózat, fűtési rendszer, vizes blokk és a tetőtérbe vezető lépcsőház kialakítása,

terasz felőli 2 db nyílászáró felújítása, meglévő meleg padlóburkolatok csiszolása lakkozása, festés-mázolás.

Tetőtéri szint: Mennyezet és oldalfalak burkolása gipszkartonnal, padozat kialakítása (lépés hangszigetelés, technológiai szigetelés, bv. háló, aljzatbeton, hajópadló), elektromos hálózat és fűtési rendszer kialakítása, festés-mázolás.

Melléképület

Tetőfelújítás, gépészeti és elektromos felújítás, vizesblokk teljes felújítása, burkolatok cseréje, nyílászárók cseréje, festés-mázolás.

Belső udvar

Bejárati ajtó felújítása, kerítés falazat javítása, csapadékvíz elvezetés megoldása, burkolatcsere, világítás kialakítása.

Az épület műemlék. A felújításhoz műemléki engedély szükséges.

A Közalapítvány az ingatlant jelenlegi állapotában kívánja hasznosítani az alábbi feltételekkel:

- A főépület földszintjén található galéria, csak rendeltetésének megfelelően hasznosítható.

- Az épület művészeti vagy azzal valamilyen kapcsolatban lévő tevékenységek folytatására használható.

Érvényes pályázatnak azt tekintjük, amely magába foglalja a következőket:

- fizetendő bérleti díjat vagy a „lélakás” időtartamát
- a bérleti szerződés időtartamát
- a vállalt hasznosítás módját
- a teljesítéshez szükséges garanciális feltételeket

Pályázati feltételek:

- magánszemély esetén büntetlen előélet (érvényes hatósági erkölcsi bizonyítvány)

- cég esetében 30 napnál nem régebbi cégkivonat és 2004. évi mérleg

- igazolás arról, hogy nincs köztartozása a pályázónak

Az ingatlan megtekintését kiíró - a 428-5000 telefonszámon történő előzetes időpont egyeztetés után - biztosítja.

A pályázatot a Közalapítvány titkárságán (Bp. V. ker. Báthori u. 10. II. em. 204.) illetőleg levélben (levélcím : 1363 Bp. Pf.: 22.) lehet benyújtani két példányban lezárt borítékban, feltüntetve: „Szentendre Fő tér 20.”

A pályázatok beérkezési határideje legkésőbb 2005. május 23. 16.óra.

Esetleges hiánypótlásra legkésőbb 2005. május 30. 16 óráig kerülhet sor.

A kiíró fenntartja a jogot, hogy a pályázatot érvénytelennek nyilvánítsa.

A Magyar Alkotóművészeti Közalapítvány Kuratóriuma

Dr. Kövesi Györgynét a művészek nyerték meg maguknak

Ingatlanszakember a kurátorok között

- A Magyar Alkotóművészeti Közalapítvány (MAK) kuratóriumának tagjai között találunk művészeti intézményvezetőt, jogászt, közigazgatási szakembert... Ön milyen területet képvisel?

- Az ingatlanszakmát képviselem. A Magyar Alkotóművészek Országos Egyesülete delegált a kuratóriumba. A közalapítvány nagy ingatlanvagyonnal rendelkezik, amivel gazdálkodni kell, vagyonnövekedést szeretnénk elérni, s ezért kell ingatlanszakember.

- Mi adja a MAK ingatlanvagyonát?

- A törzsvagyon részét képezi többek között a Hédervári kastély a maga hétszázmillió értékével, a Zsenneyi, a Szigligeti, a Galyatetői Alkotóház. Említhetném még a Szentendrei Múteremházat, az Olof Palme házat, vagy a Képcsarnok ingatlanjait is.

- A felsorolásból kitűnik, hogy sok feladat adódik az ingatlankezelés kapcsán. Létezik-e valamilyen felmérés, terv, ami alapján az egyes felújításokról, beruházásokról döntenek?

- Amikor - lassan négy évvel ezelőtt - bekeültünk a kuratóriumba, igyekeztünk minél hamarabb megismerkedni ezzel a vagyonnal, amit különféle módokon hasznosítottak. Abban biztos vagyok, hogy egy művészeti ingatlanvagyonot piaci alapon nem lehet teljes mértékig hasznosítani, bár volt erre kísérlet. Az ellátandó feladatok ütemezését a mindenkori költségvetés határozza meg. A költségvetést pedig befolyásolja az ingatlanok állaga, az alkotóház vezetőjének agilitása, az, hogy mennyire érzi azt magáénak. Eddig minden évben készítettünk terveket. Mivel megfelelő mértékű saját pénzeszközei nem teremtődnek a közalapítványnak, ezért főként a szükséges állam-megővő karbantartások, veszélyelhárítások történtek meg. Ma már azért néhány nagyobb felújítást is sikerül megvalósítani.

- 2004-ben a közalapítvány mennyit tudott felújításokra fordítani? Milyen munkákat végeztek el?

- Az elmúlt évben hatvanmillió forintot fordíthattunk ilyen célokra. Az egyik legjelentősebb eredményünk a Szentendrei Galéria tetőfelújítása volt, ami több mint húszmillió forintos nagyságrendű munka volt.

Szigligeten, a Bújtás kapu és a terasz felújítását, valamint a beléptetőrendszer és más automatikák kialakítását végeztük el, mintegy hat és fél millió forintos keretből. Ebben az évben Szigligeten indul a felújítások második üteme - erre harmincmillió forintot terveztünk -, ahol szobákat és más kiegészítő helyiségeket szeretnénk korszerűsíteni.

Galyatetőn is tetőfelújítást hajtottunk végre, ami ötmillió forintba került. Itt a jövőben a hőszigetelés és a vizesblokk kérdését szeretnénk megoldani. Hódmezővásárhelyen homlokzat- és tetőfelújítást valósítottunk meg, közel tizenötmillió forintért. Balatonföldváron kétféle felújítást végeztünk el, ahol szobákat és más kiegészítő helyiségeket szeretnénk korszerűsíteni. Nem említettem még a Duna Galériát, ahol az elektromos hálózat és világítástechnika került felújításra, ennek kialakítása mintegy négy millió forintba került.

Zsennyével kapcsolatban a konyha HCCP rendszerű átalakítását és egy későbbi nagyrekonstrukció tervét is elkészítettük, ami szintén milliós nagyságrendű befektetés volt. Azt hiszem, hogy meg kell még említenem Budapesten a Fehérvári úti Glatz lakás felújítását is, amely jelenleg is folyik. Erre a célra négy millió forint áll rendelkezésre.

- Minden évben ilyen hosszú az eredmények listája?

- Azt hiszem, hogy már hosszú ideje - akár évtizedek óta - nem történt hasonló volumenű felújítás.

- Minden felújítás közvetlenül a közalapítvány forrásaiból valósul meg, vagy más megoldások is léteznek?

- Természetesen más formák is léteznek. Például pályázati források, ami a Szentendrei Galéria esetében is nagy segítséget jelentett. Más formaként említeném például az Olof Palme házat, vagy a Hédervári kastélyt, ahol úgy kötöttük meg a bérleti szerződést, hogy a bérlőnek minden évben egy adott összeget a ház felújítására, korszerűsítésére kell fordítania. Ezt a formát más ingatlanok esetében is alkalmazzuk.

- Az alkotóházak nagyon fontos találkozási pontot jelentenek a közalapítvány és a művészek között. A felszereltségük azonban sok esetben elavult, s a tárgyi eszközök beszerzésére (bútorok, szőnyegek, stb.) pedig csak a saját bevételekből nyílik lehetőség. A bevételek növelésére milyen lehetőségek adódnak?

- Nyereségesebbé kellene tenni a közalapítványhoz tartozó vállalkozásokat. A nem alkotóházként funkcionáló ingatlanok hasznosításából is remélhető bevétel növekedés. Azt gondolom, hogy pályázatok útján is nagyobb lehetőségekhez lehet jutni. Véleményem szerint arra kell törekednünk, hogy a nagyobb felújításokat pályázati pénzből tudjuk egyre nagyobb mértékben megvalósítani. Így a saját bevételből megteremtődhet a tárgyi eszközök pótlásának, cseréjének lehetősége.

- Miket tart a jövőben prioritásnak?

- Szigligetet már említettem. A Szentendrei Galéria további felújítását is fontosnak tartom, ez azonban csak a bérlő bevonásával képzelhető el.

- Az interjúra épp egy tervpályázat elbírálásáról érkezett. Mi volt ez a pályázat?

- A Reiter Ferenc utcában egy műteremházat szeretnénk megvalósítani, 20-25 műteremmel. Ezek a műtermek nem műteremlakások lennének, hanem kifejezetten alkotói tevékenység folytatására adnának lehetőséget. Erre írtuk ki a pályázatot. Nem gondoltuk volna, hogy ilyen nagy lesz az érdeklődés, hiszen 48 pályázati munka érkezett be. Szerencsére átgondolt, igényes anyagok érkeztek, úgyhogy nagyon nehéz lesz majd köztük a választás. Egyelőre csak a tervezésre van keret, de szeretnénk pályázni a megvalósításra. Egy ilyen létesítmény kivitelezése több százmillió forintba kerül, s ez nem képzelhető el állami támogatás nélkül.

- Talán másokban is felmerül a kérdés, hogy egy műszaki emberben - ha nevezhetem Önt így - honnan van a személyes indíttatás a művészek, a művészet iránt?

- Hát ez ott kezdődik, hogy én 5-6 évig dolgoztam egy művészeti galériában, mint műszaki. Nap mint nap egy gyönyörű irodában ültem, ahol Polacsek Kálmán, El Kazovszkij festményei, Kő Pál szobrai vetek körül...

- Mondhatjuk, hogy tulajdonképpen a művészet, a művészek nyerték meg maguknak?

- Igen-igen. Remélem, hogy egy kicsit talán én is tudok segíteni. Bár azt hiszem hogy mint építész, kivitelező, vagy ingatlanos nem tudok akkora lobbierőt képviselni, mint azok, akiket például a minisztérium delegál.

- Mit tart legnagyobb sikerélményének a művészet, a művészek nyerték meg maguknak?

- Két dolgot. Egyik, hogy az Olof Palme háznál sikerült megőriznünk épületet, megmaradt a művészek vagyonában és a bérlő nem tudott élni az elővásárlási jogával. A másik pedig a Szentendrei Galéria, ahol sikerült megakadályozni, hogy az épület tönkremenjen, illetve, hogy nem megfelelő bérleti szerződéssel hasznosuljon.

Nermecz

Kulturális vidékfejlesztésről beszélt a szakminiszter

Bozóki András Zsennyén

érvényesíteni állampolgári jogainkat, nem tudjuk érdekeinket megfelelő módon képviselni, az egész jogállamiság sérülhet, ezért a nyelvet óvni és ápolni kell.

A minisztert délután a Magyar Alkotóművészeti Közalapítvány (MAK), a Cicelle Aranyháromszög Művészeti és Kulturális Társaság és a Zsennyéért Alapítvány látta vendégül a Zsennyei Alkotóházban.

A művészekkel, írókkal, művelődés-szervezőkkel, a térség közéleti személyiségeivel folytatott kötetlen beszélgetésen *Asztalosné Zupcsán Erika*, a MAK igazgatója ismertette a közalapítvány tevékenységét, *Polgár Csaba képzőművész*, egyetemi tanár, a Cicelle egyesület elnöke, *Rábián László* író, költő és *Szilárdi Béla* képzőművész, az egyesület alelnökei pedig Zsennye és környékének gazdag művészeti, kulturális hagyományairól adtak tájékoztatást.

Bozóki András többek között a kulturális vidékfejlesztésről beszélt a találkozón. Mint elmondta, a vidék fejlődése, megtartó erejének erősödése szempontjából is létfontosságúnak tartja a helyi

közösségek egészséges működését, a helyi kulturális, művészeti rendezvényeket, s főként a fiatalok bevonását, szerepvállalását.

„Nem Budapesten kell kitalálni, hogy mi történjen, hanem a már meglévő értékekre, hagyományokra támaszkodva kell felemelni a vidéket” – fogalmazott kulturális tárca vezetője.

A miniszter az alkotóházban tett séta után az intézmény parkjában megkoszorúzta Békássy Ferenc sírját. *-i kis-*

dezenyisorozat a nyilvános megszólalás nyelvi, logikai és etikai összefüggéseit kívánja feltárni. „A nyelv egész kultúránk alapja, a helyes nyelvhasználat pedig a demokrácia alapja” – hangsúlyozta. Hozzátette: a helytelen nyelvhasználat végső soron egy igazságtalan társadalomhoz vezethet, ha ugyanis nem tudjuk igazán jól kifejezni magunkat, nem tudjuk

Bozóki András kulturális miniszter április 5-én, Szombathelyen, a Megyeháza dísztermében nyitotta meg a XXXIX. Magyar Nyelv Hete országos rendezvénysorozatát. A tárca vezetője köszöntőjében örömet fejezte ki amiatt, hogy az esemény a „nyilvános megszólalás kultúráját” állította középpontjába. „Aki nyilvánosan beszél, az nemcsak a beszédet ápolja, hanem a kultúrát mutatja meg” – mondta a nemzeti kulturális örökség minisztere megnyitójában. A miniszter szövege arról, hogy az idején

